

SYDSVENSKA RHODODENDRON SÄLLSKAPET

TORVBÄDD

Vanlig trädgårdsjord är något man inte förknippar med rhododendron. Få av oss har den idealiska jordmån, som finns inom plantornas naturliga växtområden. Men de flesta jordar kan förbättras, om inte helt perfekt så åtminstone acceptabelt. I många fall blir det nödvändigt att tillföra helt nytt växtmedium.

Jordblandningen är den faktor, som har den största inverkan på hur plantorna kommer att trivas. Om marken redan är lämplig för odling av rhododendron kan du likväl få en del tips på hur du förbättrar och vidmakthåller densamma. Ytterligare information finns i vår Skrift Nr 1 "Odling och plantering av Rhododendron".

Torvtäkt, torvblock under torkning

Blocktorv – långa och grova fibrer

Frästörv från torvtäkt

Huvudingrediensen är ogödslad torv, som huvudsakligen består av mer eller mindre nedbrutna växtdelar från vitmossa arter. Du bör välja en låghumifierad torv, inom normerna H2 till H4, H6 och högre värde är helt olämpligt, pH-värdet bör vara mellan 4,5 till 5,5. Torvtäkt kan bedrivas genom att maskinellt gräva upp torven i block, som efter lufttorkning rivs ner till olika fraktioner. Härigenom kan man bättre tillvarata torvens ursprungliga struktur med många och långa fibrer samt grova partiklar.

Trots att blocktorv är något dyrare är den likväl det bästa alternativet. Strukturen är mycket oregelbunden, porös och luftig och därigenom synnerligen syrerik, dessutom har den en långsam nedbrytning.

Den vanligaste brytmetoden är att torven fräses eller harvas upp, vilket medför att den ursprungliga strukturen blir något sönderdelad. Frästörv från torvtäkt är dock ett godtagbart alternativ, speciellt lämplig för lågväxande, alpina sorter, nedbrytnings tiden är dock kortare.

Frästörv – 50-60 l säckar

Rhododendronjord - gödslad

Torvblock 45 x 45 x 25 cm

Frästörv i 40-60 l plastsäckar dominerar utbudet från plantskolor och växtcentra, saknar grova fibrer. Den är alldeles för fint fraktionerad, har en syrefattig, tät och kompakt struktur samt bryts ner ganska snabbt. Priset är visserligen förmånligt men en bädd skall vara i många år och på längre sikt blir den inte ett lönsamt alternativ.

Samma sak kan sägas om gödslad rhododendronjord, en ytterligare negativ faktor är att den är alldeles för dyr.

Torvblock är ett alternativ för skyddskant till upphöjd bädd, illustrerade block kan delas diagonalt med cirka 5 cm topp/underkant. Placeras med breddsidan underst.

Barr av gran eller fur

Löv av bok eller ek

Klippta lövkvistar med blad

För att förbättra strukturen på torven kan du tillföra gran- eller tallbarr samt löv av bok eller ek. Både barr och löv har högt innehåll av lignin samt ger en pH sänkande effekt. Du kan även använda ris- eller småkvistar av lövträd, sönderdelade i kompostkvarn. Inblanda aldrig grenar eller bark av barrträd.

För att uppnå en för rhododendronodling optimal jordblandning bör du i största möjliga mån söka tillämpa denna mixtur men vad gör du om du saknar ingredienserna och använder enbart torvmull? Det finns förespråkare, som rekommenderar enbart dylik blandning men i

så fall bör du eftersträva att använda enbart grov blocktorv, absolut inte fint fraktionerad frästtorv.

Inblandning av trädgårdsjord i torvblandningen är något du i första hand skall undvika, när det gäller styv- och kalkhaltig lerjord är det helt förkastligt. Möjligen kan en mindre del ingå om jorden är lucker och mullrik, liknande den struktur, som höghumifierad torv har. Den inblandade torvmullen är utsatt för en successiv nedbrytning, för den grova blocktorven kan du räkna med upp mot 25 år, ju finare struktur desto kortare nedbrytningstid.

Torvblock, sågning/delning

Torvblock – placering runt bädd

Torvbädd – trädstam som kant

Planerar du att skaffa rhododendron till din trädgård, plantera flera i en grupp, inte enstaka plantor i skilda planterings ställen, inte heller intill husgrunder eller på vindpinade platser. Om marken inte är lämplig bör du anlägga en rhododendron bädd enligt följande:

- 1) Markera ut planerat område.
- 2) Lämpligast lägger du bädden helt ovanpå befintlig mark. Eventuellt kan du ta bort det övre jord/växtlagret intill ett spadtag djupt.
- 3) Runt planteringen bygger du upp kanterna med sten, torvblock, stolpar eller dylikt. Justera underlaget så du får en svag lutning inåt.

4) Höjden ovanför markdjupet bör bli max. 45-50 cm, vid lågvuxna plantor räcker det med 30 cm.

5) Påfyll därefter torvblandningen i hanterbara mängder så att ingredienserna blandas väl, se till att den är väl genomfuktad. Gärna med intervall under flera veckor så att fuktigheten blir mättad, efter en sådan procedur håller den fukten väl.

6) Om torvblandningen inte berikats med löv, barr och andra växtdelar kan du inblanda svag dos av lämpligt gödselmedel. Vid behov jämna till bädden genom lätt krattning med en glestandad grep.

Torvbädd utan kantblock

Torvbädd, torvblock efter några år

Torvbädd, kombinerat med stenar

7) Skulle du inte vilja ha en upphöjd bädd är du nödsakad att gräva ut och forsla bort jorden till fastställt djup. Kantlister enligt p. 3 utgår.

8) Anläggning av en rhododendronbädd utförs lämpligast under hösten och därefter plantering på våren. Regn och snö genomfuktat den väl, därigenom har du avsevärt förbättrat förutsättningen för plantornas etablering, till-

växt och blomning.

© 2007,

9) För att skydda torvblocken mot koltrastens hackande kan du klä in framsidan med ett finmaskigt nät. Under de kommande åren får du se till att vid behov tillföra ytterligare täckmaterial. Renkratta aldrig en rhododendronrabatt, låt nedfallna löv och blomrester ligga kvar. Därigenom tillför du ytterligare näringsrikt humus material.